

Rattsø i høyt tempo

109563
Keg

Både Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti avviker regionale ordforenkninger om blant annet den omstridte Rattsø-innstillingen denne helgen. KrF-leder Valgerd Svarstad Haugland var i Bergen igår bekymret over det høye tempoet som Rattsø-utvalgets innstilling skal behandles med. Hun tok for sikkerhets skyld hele sentralstyret til innlekt for dette syn.

Som kjent la Rattsø-utvalget utylig frem en omfattende innstilling om kommunenes inntektsystem med en lang rekke detaljerte forslag, blant annet til

endringer i kriteriene for tildeling av støtte fra skattefordelingsfondet. Kommunalkomiteen på Stortinget skal levere innstilling om kommuneøkonomiproposisjonen i juni og kan da uttale seg. Men med en slik racer fart er det vanskelig å gå grundig inn på alle forslagene, syntes KrF-lederen.

Det er nesten fristende å minne Svarstad Haugland om et artig pøng som Ap-leder Thorbjørn Jagland heller ikke greide å mølsta da han ble ledet på én av de fem Ap-konferansene igår, den som avholdes i Kristiansand om hva som var utgangspunktet for Rattsø-utvalget. Stortinget vedtok 21. desember 1994 et forslag fra flertallspartiene Senterpartiet, Høyre, KrF, Venstre og den uavhengige representanten Stephen Bråt-

hen, med følgende ordlyd:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre den varslede bredere gjennomgangen av inntektsystemet for kommuner og fylkeskommuner med sikte på at forslag til endringer kan fremmes allerede våren 1996 i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for 1997».

Arbeiderpartiet var også for at inntektsystemet for kommune-Norge burde gjennomgås og fornyes, men ville ikke binde seg til en bestemt tidsplan. Når regjeringen nå lojalt følger opp både gjennomgåelsen og tidsplanen, får altså KrF kalde føtter og synes det blir for dårlig tid. Men hvem har sagt at kristelige partier skal være mer pålitelige enn andre? Sp har ikke engang nøyet seg med å protestere mot tidsplanen.

Partiet fornektet også analysen og alle forslagene og ønsker at Rattsø aldri var påtenkt.

Hvem har sagt at det skal være lett å regjere?

Hittil har diskusjonene om Rattsø-utvalget vært diskusjoner hvor distriktene dominerer, både hva gjelder støynivå og premisser. Nå blir det andre bøller. Statsministerens tidligere rådgiver, Fredrikstad-ordfører Svein Roald Hansen, er i ferd med å samle et 30-talls Ap-ordførere til en ju-aksjon. KS-leder Halvdan Skard har trådt ut av tenkeboksen og hekkent side for Rattsø og Gunnar Berge. Det er godt å ha allierte. Men det er også godt at vi får en diskusjon på grunnlag av hva som faktisk står i utredningen.

Utvalgte torturister

I ren redsel for å bli ringt opp av «På nattbordets», bedriver jeg innimellom en smule lesning av seriøs litteratur. Blant annet brukte jeg forrige helg til å gjenslese Thorkild Hansens eminente intervju med seg selv i boken «Søforhør».

Thorkild Hansen – for dem som måtte ha glemt det – er den danske forfatteren bak den halvdokumentariske boken om den norske oppdager og sjøhelt, Jens Munk. Han er også forfatter av trilogien om den dansk-norske slavehandelen, men fremfor alt er han mannen som skrev den omstridte 800 siders-boken «Prosesen mot Hamsun» om rettssaken mot Knut Hamsun, boken som fikk halve Norge til å gå av skaffet i 70-årene.

Jeg besøkte Thorkild Hansen i hans hjem «Pilar» i Danmark så tidlig som i 1966 og har siden hatt et nært og begeistret forhold til det meste av det han har skrevet.

I sitt «Søforhør» med seg selv (en bok på rundt 250 sider), deler han menneskene inn i to kategorier: De som har besøkt Auschwitz, og de som ikke har besøkt den beryktede utryddelsesleiren i Polen, under krigen en del av Hitlers tredje tyske rike.

Gjennom sine omfattende kunnskaper om menneskenes umenneskelige historie, hadde Thorkild Hansen måttet ta stilling til mye djevleskap, ondskap og menneskelig nedrekkthet før han besøkte Auschwitz mange år etter at krematorievognene hadde sluttet å ryke. Og for nesten alle fant han unnskyldninger – i det minste forklaringer – på ondskapen. Selv for slavevokterne på de dansk-norske bestitelsler i Karibien fant han formildende momenter. Men, sier Thorkild Hansen i sitt «Søforhør»: «Det eneste jeg ikke forstår er hvordan et menneske blir istand til å torturere et annet.» Torturistens sjel ble

for ugjennomtrengelig selv for Thorkild Hansen.

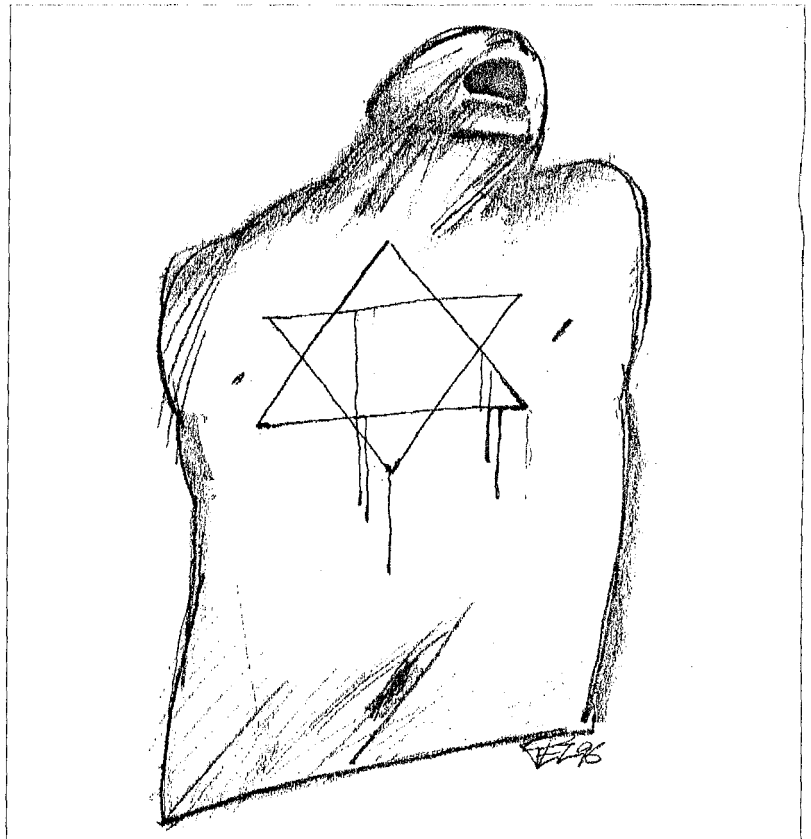
Med Thorkild Hansens ord i bakhodet var det jeg grytidlig en morgen denne uke bravaknet av en nyhetsmelding i NRK: Israelske myndigheter har vedtatt å forlenge sikkerhetspolitiets tillatelse til begrenset bruk av tortur med tre måneder. Avgjørelsen var blitt fattet av en regjeringskomisjon med ansvar for å overvåke sikkerhetstjenesten Shin Beth og møtet i kommisjonen var blitt ledet av statsminister Shimon Peres.

Selvsagt visste jeg fra før at israelerne torturerer sin fanger før de sprenger deres hus og hjem i luften. Selvsagt visste jeg fra før at Israel fortsatt synes «øye for øye og tann for tann» er en grei omgangssform for menneskene. Det var bare det at meldingen kom så for dømt kort etter mitt møte med Thorkild Hansen.

Og som om meldingen i seg selv ikke var nok: En informasjonssjef i den israelske ambassade – forøvrig med umiskjennelig sunnmørsdialekt – forklarte et ubegripelig tafatt NRK-menneske at det ikke var snakk om virkelig tortur, men bare en smule risting av armer, bein og legemer forøvrig. Visstnok skjer dette i en slags maskin som er laget til slikt formål, og som kan riste i adskillig lengre tid og mye kraftigere enn selv den sterkeste fangevokter.

Nå er det rett nok slik at israelere oppfatter seg som Guds utvalgte folk, men at de er valgt ut til å bedrive tortur, er å trekke Bibelens ord noe langt. Nettopp israelere burde ha oppfattet at det er grenser for hva det gir av rettigheter å føle seg overlegne andre.

At meldingen fra Israel kom som en bekreftelse, mer enn en overraskelse, gjør ikke saken

bedre. Landet har etter hvert skaffet seg en historie som en pøbelnasjon når det gjelder å behandle mennesker. For dem er menneskeverd og menneskerettigheter for andre enn dem selv, helt ukjent terreng. Bouchiki-saken er bare ett, men desto mer aktuelt, annet eksempel.

Det bør være tankevekkende for den norske Nobelkomiteen at mannen som nå aktivt tillater bruk av tortur i israelske fengsler, har en fredspris hengende på veggen. Denne avis syntes lite om

tildelingen til trekløveret Yasser Arafat, Yitzhak Rabin og Shimon Peres i 1994. Utdelingen som førte til Kåre Kristiansen protestutgang fordi de to israelere måtte dele med palestineren. Tiden etter utdelingen har vist at fred er et relativt begrep for mot-tagerne.

Dessverre spiser jeg lite jaffa-appelsiner. En privat boikott vil derfor ha liten betydning for Israel. For dem som spiser slikt, må det imidlertid være pinlig å skrelle dem mens NRK-TV sender se-

rien om torturisten Henry Rinnan. Han var riktignok ikke med blant Guds utvalgte, men synet på tortur hadde han felles med israelerne.

For ordens skyld: Dersom Israels venner eller andre har tenkt å skrive innlegg som forsvare bruk av tortur, kan de spare seg det. Slike innlegg vil ikke bli trykket i denne avis. Forsvarene av tortur, må finne seg i sensur.

Ha en god helg.

Bruken av tortur bekrefter Israels holdninger, skriver Kåre Valebrokk

UTEN FILTER